

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในครอบครัว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวและชุมชน การนำเสนอระบบการดูแลระยะยาวในครอบครัวสำหรับผู้สูงอายุในอนาคต โดยใช้วิธีการสังเคราะห์งานวิจัย 4 เรื่อง รวมกับนำข้อมูลจากงานวิจัยภาคสนาม กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยทั้ง 4 เรื่องมาจากผู้สูงอายุจำนวน 316 ราย สมาชิกในชุมชน 516 ราย สมาชิกในครอบครัว ซึ่งแบ่งเป็นผู้ดูแลหลัก 1,581 ราย สมาชิกคนอื่นๆในครอบครัว 1,600 ราย และผู้นำชุมชน จำนวน 640 ราย จาก 16 จังหวัด 32 หมู่บ้าน ครอบคลุมทุกภาคของประเทศ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษา มีดังนี้

แต่ละครอบครัวมีผู้ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุโดยเป็นผู้ดูแลหลัก เครือข่ายที่ให้ความช่วยเหลือในการดูแลมากที่สุดคือ ญาติ ครอบครัวทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุในการดำเนินชีวิตทุกอย่าง ปัญหาที่สำคัญในการดูแลผู้สูงอายุของครอบครัวคือ ปัญหาด้านรายได้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในครอบครัว ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ บทบาทของผู้ดูแล และภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ส่วนการดูแลผู้สูงอายุโดยชุมชนนั้น ผู้นำชุมชนมีทัศนะว่าครอบครัวควรมีบทบาทสำคัญในการดูแล แต่ชุมชนควรมีหน้าที่จัดบริการให้ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ โดยเพิ่มบริการให้ทั่วถึงและเป็นรูปแบบที่เน้นการส่งเสริมแบบให้เปล่า นอกจากนี้การวิจัยได้พบกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาในการอยู่อาศัยในครอบครัว 3 กลุ่มคือ กลุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยในครอบครัวที่ยากจน กลุ่มผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ และกลุ่มที่เป็นผู้ดูแลที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งทุกกลุ่มมีปัญหาด้านการเงินมากที่สุด ดังนั้นการพัฒนากระบวนการดูแลระยะยาวในครอบครัวสำหรับผู้สูงอายุ ควรประกอบด้วย การกำหนดบทบาทความรับผิดชอบของสถาบันและองค์กรระดับต่างๆ ให้ชัดเจน มีระบบการสร้างความมั่นคงทางรายได้ ระบบบริการที่เพิ่มศักยภาพของผู้สูงอายุและครอบครัว ระบบบริการในสถาบันที่ขยายครอบคลุมปัญหาผู้สูงอายุ การมีผู้นำชุมชนที่มีจิตสำนึกด้านสวัสดิการ และการมีระบบอาสาสมัครที่เข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย ควรจัดแบ่งนโยบายสวัสดิการตามช่วงวัยของผู้สูงอายุ เน้นการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวเป็นหลัก โดยมีบริการทางสุขภาพและสังคมเข้าสู่ครอบครัว และมีนโยบายด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่หน่วยงานระดับท้องถิ่นทุกระดับ ส่วน ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ ควรมีบริการดูแลระยะยาวในครอบครัวที่จัดบริการด้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุที่ยากไร้ บริการดูแลที่บ้าน บริการดูแลสุขภาพที่บ้าน การจัดให้มีครอบครัวอุปถัมภ์ มีระบบการส่งต่อไปยังสถานพยาบาล และจัดให้มีอุปกรณ์ช่วยเหลือในการดูแล และควรมีงานวิจัยที่ศึกษาทดลองการจัดบริการสู่ครอบครัวและชุมชนในลักษณะบูรณาการด้านสุขภาพและสังคม

Abstract

The research on "Home Based Long - Term Care for Older Persons" aims to study a Home - Based Care and Community - Based Care for older persons that will be valuable to the improvement of the care system in the future. The research employed the synthetic method of the 4 research reports, and a field research on community leaders. The study found that :

All families are responsible for caring of older persons and are the primary caregivers, with relatives and friends forming a network that support families. The family take a caring role for older persons in all aspects of a daily life. The main problem in family care is financial problem. Factors which influence the residence of older persons in the family are; activities in a daily life of older persons, caregiver's role and economic positions. For the Community- Based Care, the community leaders viewed that the family should play the key role in caring and the community should support in arranging the services to meet with older persons' needs by assistance services. The community should increase the service level to provide a wider coverage. It is found that there are three groups at risk against the residence of older persons in the family ; the group of older persons who are living in poor families, the group of older persons who cannot look after themselves and the group of caregivers with age 60 years old or older. All groups' major concern is their finance. The development of Home-Based Long Term Care for older persons should therefore consist of the followings : A clear clarification of the role and responsibility of institutions and organizations at all levels, an income security system , a service system aim at increasing the level of proficiency of older persons and their families, a service system in institutions should extend to incorporate older persons' problems, the availability of community leaders with service awareness and a strong volunteer system.

Recommendation on policy level; The welfare policy should be divided in accordance with the older persons' age, emphasizing mainly on the Home-Based Care of Older Persons as well as the health and social services. There should be a policy on the enhancement of strength and unity for the local working units at all levels and sectors. On Operational Level, there should be Long-Term Care Service available to the family, such as; meal service, house call service, house call health care service, foster family care, hospital referral system and the equipment to support the caring of older persons. Furthermore, research should be conducted to study and experiment on health and social service management for the family and community in an integrated manner.